

Pestprotocol

Inleiding

Op RSG Broklede vinden wij het aanpakken van pesten belangrijk. Pesten berokkent niet alleen schade aan personen; ook de sfeer, de productiviteit en de prestaties in een klas kunnen eronder lijden. Een goede sfeer in een groep is een noodzakelijke voorwaarde voor goede resultaten en iedere school heeft de plicht om te laten zien op welke manier leerlingen met elkaar om horen te gaan. In bijlage 1 staat de omschrijving van pesten volgens de website www.pestweb.nl.

Dit pestprotocol maakt medewerkers alert. Het probeert niet alleen alle partijen te betrekken bij het (signaleren van het) probleem, maar ook te zoeken naar oplossingen. Daarnaast probeert dit pestprotocol te voorkomen dat mensen langs elkaar werken. Omdat de gevolgen groot kunnen zijn, is het belangrijk dat het probleem snel wordt gesignaleerd en dat de juiste mensen op de hoogte zijn, zodat er snel gehandeld kan worden.

Het vijfsporenbeleid

Om de pestproblemen aan te pakken, volgen we een vijfsporenbeleid. Dat wil zeggen:

- Spoor 1 De school: Alle medewerkers (docenten, mentoren, onderwijsondersteunend personeel en schoolleiding) worden voorzien van voldoende informatie over pesten en het aanpakken van pesten. De school werkt aan een goed beleid rond pesten en veiligheid van leerlingen waar de hele school bij betrokken is. In het schoolbeleid wordt ook aandacht besteed aan sociale media/cyberpesten., waarbij bijvoorbeeld wordt vastgelegd dat het maken van opnames van leerlingen en personeel zonder toestemming kan leiden tot disciplinaire maatregelen oplopend tot schorsing en verwijdering.
- Spoor 2 De leerling die gepest wordt: De gepeste leerling krijgt steun aangeboden. Het probleem wordt serieus genomen, er wordt uitgezocht wat er is gebeurd, er wordt overlegd over de mogelijke oplossingen en eventueel wordt hulp door de vertrouwenspersoon aangeboden.
- Spoor 3 De leerling die pest: De leerling die pest wordt geconfronteerd met zijn gedrag en de gevolgen hiervan voor de gepeste leerling en de pester zelf. Wat zijn de achterliggende oorzaken? Wat zijn de mogelijke oplossingen? Eventueel wordt hulp door de vertrouwenspersoon aangeboden.
- Spoor 4 De middengroep: de mentor bespreekt met de klas het pesten en benoemt de rol van alle leerlingen hierin. Wat kan de klas bijdragen aan een veilige sfeer? Wat kan een klas doen als er gepest wordt? Hoe kan de klas bijdragen aan verbetering van de situatie?
- Spoor 5 De ouders: Ouders die zich zorgen maken over pesten worden serieus genomen. De school werkt samen met ouders om het pesten aan te pakken. De school geeft advies aan ouders van gepeste of pestende kind. De school houdt de ouders op de hoogte van de pestsituatie. De school verwijst ouders indien nodig door naar deskundige hulpverlening.

Het pestprotocol bestaat uit twee delen: een preventief en een curatief deel.

Deel 1: preventieve deel

1. Bij aanvang van het schooljaar ontvangen alle medewerkers een reader met informatie over pesten en het actuele pestprotocol. In de teams zullen de reader en het pestprotocol op de agenda worden gezet ter bespreking en actualisering. De teams bespreken wanneer en in welke vorm in de mentorlessen aandacht zal worden besteed aan pesten en het pestprotocol.
2. De mentor bespreekt in een aantal lessen in het eerste leerjaar onderwerpen die te maken hebben met pesten. Dit lesmateriaal is ontwikkeld door mentoren van Broklede. Belangrijk is ook dat de mentor de preventielessen zo vroeg mogelijk in het eerste leerjaar aanbiedt, zodat we de mogelijkheid bij dominante leerlingen wegnemen om hun omgangsregels aan anderen/aan de groep op te leggen. Na de pestpreventielessen stellen de mentoren per klas omgangsregels op die de leerlingen ondertekenen. Daar horen ook afspraken m.b.t. internetgedrag bij. De omgangsregels worden in de agenda bewaard. Een kopie van de omgangsregels gaat naar de afdelingsleider. In de omgangsregels staan regels over gedrag in de klas, in en om de school, en onderweg. In het tweede leerjaar zal het onderwerp pesten onderdeel uitmaken van de eerste activiteitenweek in het schooljaar, voor het derde leerjaar is een lessenserie over mediawijsheid ontwikkeld. Cyberpesten zal onderdeel van de mentorlessen over pesten zijn. Het doel hiervan is leerlingen bewust maken van de het nut maar ook de gevaren van social media /internet en het bespreken van de effecten van cyberpesten. De mentor wijst de leerlingen erop dat sommige vormen van cyberpesten strafbaar zijn. In bijlage 2 staat vermeld welke vormen van cyberpesten strafbaar zijn of voor melding in aanmerking komen. De gegevens zijn ontleend aan de site www.pestweb.nl
3. De mentoren benadrukken het belang van de meldplicht die leerlingen hebben en geven aan bij wie de leerlingen terecht kunnen als er sprake is van (signalering van) pesten (mentor, afdelingsleider, conrector, anti-pest coördinator). Belangrijk is dat alle leerlingen weten dat het melden van pestgedrag iets anders is dan klikken.
4. In leerjaar 1 en 2 wordt de methode Proeftuin ingevoerd, waarin veel aandacht is voor sociale vaardigheden in de klas en op school.
5. De mentor, het team, de anti-pest coördinator ende vakdocenten bekijken of de opgestelde regels worden nageleefd.
6. Als een mentor, docent, afdelingsleider of conrector daartoe aanleiding ziet, besteedt de mentor expliciet aandacht aan pestgedrag in een groepsgesprek, waarbij de rollen van alle deelnemers benoemd worden.
7. Van de gesprekken met pesters en gepeste leerlingen worden notities gemaakt in het leerlingvolgsysteem Magister.
8. Op de eerste ouderavond zullen de mentoren de ouders informeren over het pestprotocol en dat de ouders het pestprotocol op de schoolsite kunnen vinden. De mentor zal dan ook aangeven dat we het belangrijk vinden dat pestgedrag direct gemeld wordt bij de mentor, de afdelingsleider of de conrector, en de anti-pest coördinator. Natuurlijk komt hierbij het belang van een gezamenlijke aanpak van school en ouders t.a.v. pesten ter sprake. In leerjaar 1 en 2 worden de ouders op de hoogte gebracht van de methode Proeftuin die in deze leerjaren wordt ingevoerd.
9. In de loop van het jaar evalueren we het pestpreventieprogramma in het team.

Deel 2: curatieve deel

Bij melding van pestgedrag door een docent, leerling en/of ouder(s) treedt het onderstaande stappenplan in werking:

Stappen die gemaakt worden ten aanzien van de gepeste leerling

Stap 1

De mentor of de anti-pest coördinator

- spreekt met de gepeste(n) leerling(en) en gaat in op de volgende zaken:
 - Wat is er precies gebeurd?
 - Door wie word je gepest?
 - Waar? Hoe lang al?
 - Weten je ouders ervan? Weten andere leerlingen ervan?
 - Wat heb je zelf al ondernomen om het te stoppen?
 - Zijn er anderen die je helpen?
 - Wat wil je dat er nu gebeurt?
 - In geval van cyberpesten: is er een uitdraai beschikbaar? De mentor adviseert de leerling om de berichten op te slaan, probeert via systeembeheer de dader te achterhalen, geeft het advies om het contact met de zender af te sluiten/te blokkeren en niet te reageren.
- geeft aan dat ook met de pester(s) zal worden gesproken en dat aan de pester wordt uitgelegd dat de gepeste leerling de mentor onmiddellijk op de hoogte moet stellen wanneer er sprake is van een volgende vervelende situatie.
- eindigt het gesprek door te benadrukken dat een nieuw pestgeval onmiddellijk moet worden gemeld.
- beoordeelt of er een noodzaak is om een vertrouwenspersoon in te schakelen en/of om de gepeste een sociale vaardigheidstraining aan te bieden.
- informeert de afdelingsleider en conrector over de situatie en maakt melding in het leerlingvolgsysteem.
- De mentor informeert de ouders van de gepeste leerling of zorgt ervoor dat de leerling de situatie met de ouders bespreekt.

Stap 2

- De mentor/antipest coördinator heeft na afhandeling van de situatie nog een vervolgesprek met de gepeste leerling(en) om met elkaar na te gaan hoe de afhandeling verlopen is en hoe de situatie nu is.
- De mentor heeft over de afhandeling naderhand nog contact met de ouders. Ouders weten dan welke stappen de school heeft gezet en kunnen aangeven of de peestsituatie hiermee is opgelost of dat verdere stappen noodzakelijk zijn.
- De mentor gaat na of de gemaakte afspraken met de gepeste leerling (zoals bijvoorbeeld het contact met de vertrouwenspersoon) goed verlopen. De mentor maakt contactafspraken met de leerling zolang het hulptraject loopt.

Stap 3

- De mentor voegt aan het einde van het traject een kort verslag aan het leerlingvolgsysteem toe, waarin het gevolgde traject en de uitkomsten daarvan genoteerd staan.

Let op:

Er zijn verschillende vormen van cyberpesten die strafbaar zijn. Ook als het slachtoffer lichamelijk letsel of materiële schade is toegebracht, kan de politie worden ingeschakeld. De mentor/afdelingsleider/conrector zal de ouders hierop wijzen.

Meer informatie hierover staat in bijlage 2 (informatie van www.pestweb.nl).

Stappen die gemaakt worden ten aanzien van de pester

Stap 1

De mentor

- confronteert de pester met zijn gedrag en de pijnlijke gevolgen hiervan voor de gepeste leerling (en eventueel de groep/klas). Confronteren is probleemgericht en gericht op het waargenomen gedrag. Het is relatiegericht want de mentor wil verder met de jongere. Het is veranderingsgericht en blijft specifiek.
- probeert achterliggende oorzaken van het pestgedrag boven tafel te krijgen.
- legt uit welke stappen volgen als het pestgedrag niet stopt.
- biedt eventueel bemiddeling/hulp van vertrouwenspersoon aan.
- benadrukt dat het uiteraard niet de bedoeling is dat de pester de gepeste aanspreekt omdat de situatie gemeld is bij het personeel van Broklede.
- stelt de afdelingsleider en conrector op de hoogte en meldt de informatie in het leerlingvolgsysteem bij de pester.
- stelt de ouders op de hoogte van de situatie.
- heeft een week na afhandeling van de situatie een vervolgesprek met de leerling om vast te stellen of alles nu goed verloopt.

Bij geen of onvoldoende resultaat:

Stap 2

De mentor

- beoordeelt wat er gebeurd is en geeft aan dat de pester zich niet heeft gehouden aan de gemaakte afspraken (zie stap 1). Mogelijke sancties zijn:
 - Het lezen van een boek over pesten (bijvoorbeeld 'Spijt' van Carry Slee), waarover een verslag wordt gemaakt. Het verslag wordt besproken met de mentor.
 - Een video bekijken over pesten (bijvoorbeeld 'Bob'), waarover een verslag wordt gemaakt. Het verslag wordt nabesproken met de mentor.
- maakt na de bespreking van het verslag een aantal afspraken met de pester om een einde te maken aan het pestgedrag.
- stelt de afdelingsleider op de hoogte van het pestgedrag en de afwikkeling.
- stelt de ouders op de hoogte.
- vraagt de betreffende vakdocenten extra waakzaam te zijn.
- legt uit welke stappen volgen als het pestgedrag niet stopt.
- heeft een week na afhandeling van de situatie een vervolgesprek met de leerling om vast te stellen of alles nu goed verloopt.

Bij geen of onvoldoende resultaat:

Stap 3

Probleemoplossend gesprek met mentor en afdelingsleider. Afspraken maken over toekomstig gedrag. De afspraken worden op papier gezet en door leerling ondertekend. De leerling laat zelf ook de ouders dit formulier voor gezien ondertekenen.

De afdelingsleider

- benadrukt dat de ouders de volgende keer zullen worden uitgenodigd voor een gesprek op school.
- stelt de ouders en de conrector op de hoogte.

De mentor

- legt uit welke stappen volgen als het pestgedrag niet stopt.
- heeft een week na afhandeling van de situatie een vervolggesprek met de leerling om vast te stellen of alles nu goed verloopt.

Bij geen of onvoldoende resultaat:

Stap 4

De afdelingsleider

- nodigt de ouders uit voor een gesprek, evt, met de conrector. Met de ouders wordt de ernst van de situatie besproken. Er worden nieuwe afspraken gemaakt, die moeten leiden tot wenselijk gedrag. Ook deze afspraken worden op papier gezet en ondertekend door de leerling en de ouders.
- legt uit welke stappen volgen als het pestgedrag niet stopt.
- De mentor/afdelingsleider heeft een week na afhandeling van de situatie een vervolggesprek met de leerling om vast te stellen of alles nu goed verloopt.

Bij geen of onvoldoende resultaat:

Stap 5

In overleg met de ouders wordt hulp gezocht buiten de school. De leerling volgt bijvoorbeeld een cursus of voert gesprekken met een psycholoog/orthopedagoog.

De afdelingsleider/conrector

- legt uit welke stappen volgen als het pestgedrag niet stopt.
- heeft een week na afhandeling van de situatie een vervolggesprek met de leerling om vast te stellen of alles nu goed verloopt.

Indien nodig wordt direct verwezen naar de volgende stap (zie stap 6).

Bij geen of onvoldoende resultaat:

Stap 6

Er wordt een andere school gezocht voor de leerling.

Bijlage 1: Wat verstaan we onder pesten?

Bron: www.pestweb.nl

Voorbeelden van pesten

- Niet gekozen worden bij gym.
- Niet mee mogen doen.
- Niemand wil naast een leerling zitten.
- Er wordt niet naar een leerling geluisterd.
- Belachelijk maken.
- Duwen en porren.
- Grapjes maken.
- Uitschelden.
- Ze noemen een leerling homo of lesbisch.
- Uitlachen.
- Spullen kapot maken of afpakken.
- Roddelen.
- Een leerling wordt opgewacht of achtervolgd.
- Discrimineren.
- Bedreigen.
- Slaan, schoppen en aanraken.

Overeenkomsten bij pesterijen

- De daders zijn sterker, ouder of met meer.
- Het pesten is tegen de zin, maar de leerling kan het niet stoppen.
- Het gebeurt vaker dan één keer, soms weken of maandenlang.
- Het gebeurt meestal zo dat volwassenen het niet merken.
- De leerling heeft verdriet en pijn, het pesten maakt ze angstig of bang

Bijlage 2: Cyberpesten:

Kenmerken: Cyberpesten gebeurt vaak anoniem, is soms harder dan 'gewoon' pesten omdat de dader zich op internet veilig voelt, het slachtoffer voelt zich onveiliger omdat het ook thuis nog doorgaat, de impact is vaak groter omdat er veel meer toeschouwers zijn op het internet, het is vaak niet terug te draaien waardoor slachtoffers er soms nog jaren mee geconfronteerd worden.

Voorbeelden van cyberpesten: kwetsende en bedreigende e-mails, bedreigingen via chatprogramma's, het plaatsen van beledigende foto's, video's en/of persoonlijke gegevens van het slachtoffer op internet, het plaatsen van beledigende of bedreigende informatie op fora en vrij bewerkbare pagina's zoals Wikipedia.

Wat is strafbaar?

Bron www.pestweb.nl

Het is niet leuk als er een rare foto van een leerling op internet gezet wordt, maar is het ook strafbaar? Overzicht van maatregelen en wetgeving bij de aanpak van cyberpesten.

Op dit moment is er geen wetsartikel dat cyberpesten expliciet strafbaar stelt. Daarom wordt er gebruik gemaakt van bestaande artikelen uit het Wetboek van Strafrecht, bijvoorbeeld:

- Belediging/ Smaad/ Smaadschrift: Artikel 261
- Bedreiging: Artikel 285
- Stalking: Artikel 285b
- Grooming: Artikel 248e
- Hacking van een account: Artikel 138a
- Vernieling van computergegevens: Artikel 350a
- Ontucht: Artikel 248a
- Schennis der Eerbaarheid: Artikel 239

Mogelijke straffen die daders van cyberpesten kunnen krijgen zijn bijvoorbeeld een taakstraf en/of een geldboete. Als extra voorwaarde kan er opgelegd worden dat de verdachte de incorrecte informatie van internet moet verwijderen onder toezicht van de officier van justitie.

Het schoolreglement

Het opnemen van een aantal regels over het maken van opnames met mobieltjes stelt de school in staat om dit gedrag te sanctioneren. Bijvoorbeeld: Het is niet toegestaan dat leerlingen met mobieltjes opnames maken van elkaar en van docenten. Ook foto's van medeleerlingen mogen niet op internet gezet worden, alleen met toestemming van de betreffende persoon.

Het doen van aangifte en melding

Aangifte

Bij strafbare feiten kan er aangifte worden gedaan. Voor strafrechtelijke vervolging is er bewijs nodig. Om van het cyberpesten bewijzen te verzamelen, zijn bijvoorbeeld chat-logs te gebruiken. Ook een schermafdruck van een webpagina kan bewijs zijn. Bij minderjarige kinderen doen de ouders aangifte.

Melding

Als er geen aangifte gedaan kan worden, kan er ook een melding gedaan worden. De politie is dan toch op de hoogte van de feiten. De politie kan op deze wijze feiten verzamelen over een pester.

Bijlage 3: Nuttige links

www.pestweb.nl

www.mijnkindonline.nl

www.pestenislaf.nl

www.schoolveiligheid.nl

www.pestenopschool.com